

Situace s dřevěnými obaly se zhoršuje

ÚKZÚZ již několikrát informoval o zhoršující se situaci ve výrobě a označování dřevěných obalů, vyžadujících tepelné ošetření. Nedostatečné ošetřování, neoprávněné označování a nabízení méně kvalitních palet k prodeji jsou zásadní nedostatky, ve kterých se odrážejí problémy vývozců zboží do třetích zemí.

Již od roku 2002 platí pravidla stanovená mezinárodním standardem ISPM 15 (Regulace dřevěného obalového materiálu v mezinárodním obchodu, FAO, Řím, 2013), která byla implementována do české legislativy – zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon“) a vyhlášce č. 384/2011 Sb., o technických zařízeních a o označování dřevěných obalů a o změně vyhlášky č. 344/2004 Sb., o mechanizačních prostředcích na ochranu rostlin. Legislativa stanovuje povinnosti na úrovni provozovatelů technických zařízení k hubení škodlivých organismů (sušáren řeziva), výrobců dřevěného obalového materiálu, uvádí postupy pro registraci žadatelů/subjektů provádějících tyto činnosti a také opatření, ke kterým může odpovědný orgán (ÚKZÚZ) přistoupit v případě jejich neplnění nebo obcházení.

Situace v oblasti dřevěných obalů, jejich výroby a tepelného ošetřování se v poslední době kvalitativně výrazně zhoršila.

Zejména v souvislosti s trhem byly zavedeny praktiky, které nejsou v souladu s platnými předpisy a mohou být důvodem k postihu. Jedná se zejména o používání značek IPPC, které byly přiděleny jiným subjektům, než které je fakticky používají. Tyto praktiky byly v posledních dvou letech převzaty i některými orgány v rámci paletových poolů, které přidělují výrobcům dřevěných palet licence k jejich výrobě a označování (např. palety EUR), aniž by byly k této činnosti u ÚKZÚZ registrovány.

Vedle protiprávního počínání již registrovaných subjektů při výrobě, ošetřování a označování dřevěných obalů, jsou tyto aktivity také významně rozšiřovány subjekty, které nejsou u ÚKZÚZ registrovány. Tyto subjekty svou činností (neplněním požadavků) porušují veškeré povinnosti, kterými jsou výroba a tepelné ošetřování dřevěných obalů sloužících k přepravě zboží do třetích zemí v ČR regulovány. Touto činností se vytvářejí postihu ze strany ÚKZÚZ, případně

Celní správy a vystavují vývozce problémům při vstupu zásilek do cílové země.

Ve „velkém“ se rozšiřuje dovoz již hotových výrobků (palet) a rovněž dovoz řeziva pro výrobu dřevěných palet zejména z východoevropských zemí. Toto řezivo bývá většinou doprovázeno různými dokumenty obsahujícími informace o vlhkosti řeziva, většinou bez informací o provedeném ošetření. V ČR pak probíhá kompletace obalů a označování IPPC značkou nebo jen označování již hotových palet. Tyto způsoby označování jsou však v rozporu s českými předpisy, které hovoří o tom, že k výrobě dřevěných obalů může být použito řezivo ošetřené subjektem registrovaným u ÚKZÚZ nebo budou palety ošetřeny po jejich výrobě a pak budou označeny dle dalších požadavků. ÚKZÚZ neakceptuje doklady k dováženému řezivu, protože ty většinou nezaručují faktické provedení požadovaného tepelného ošetření.

Označování takových obalů bez patřičného ošetření není dle českých předpisů možné.

Další oblasti, poznamenanou neplněním požadavků na označování dřevěných obalů jsou **opravy palet**. Tyto činnosti pokrývají oblast vratných palet (nejčastěji palety EUR). Subjekty opravující palety nenásledují schválené postupy a opravy tak neplní svůj účel. Je třeba upozornit, že i pro opravy jsou stanoveny závazné požadavky, jejichž neplnění výše popisovanou situaci ještě zhoršuje.

Pro opravy palet musí být používáno ošetřené řezivo, a každý vyměněný komponent musí být náležitě označen značkou IPPC. Tento postup platí v případech, kdy je opravováno méně jak 1/3 komponentů palet. Pokud je méně více dílů (v případě, že je to rentabilní) je postup následující: opravu je možné provést řezivem neošetřeným, ale celá paleta musí být poté ošetřena, původní IPPC značka odstraněna a nahrazena značkou subjektu, který opravu provedl. Z těchto postupů vyplývá, že i pro opravy dřevěných obalů, vyžadujících ošetření a označení,

musí být subjekty registrovány u ÚKZÚZ v duchu požadavků stanovených pro ošetřování a označování obalů značkou IPPC.

Práva duševního vlastnictví

Protože symbol IPPC používaný ve značkách pro označování ošetřených dřevěných obalů je registrovanou ochrannou známkou, využívá ÚKZÚZ ustanovení zákona č. 355/2014 Sb., a vyhlášky č. 358/2014 Sb., a připravuje opatření a aktivity, které povedou ke sledování dodržování povinností na úseku duševního vlastnictví. Neoprávněné používání značky IPPC se tak stává nejen správním deliktem dle ustanovení zákona, ale také správním deliktem podle ustanovení o dodržování práv duševního vlastnictví. Subjekty postupující v rozporu s těmito požadavky budou postihovány a vyrobeným obalům bude znemožněno jejich používání. ÚKZÚZ jako národní organizace pro ochranu rostlin zodpovědná za systém registrace subjektů vyrábějících, ošetřujících a označujících dřevěný obalový materiál v duchu požadavků ISPM 15 spolupracuje v této oblasti také s Celní správou ČR.

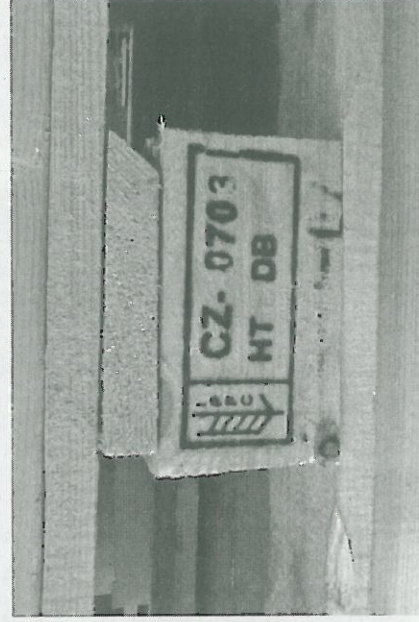
Kontroly zásilek dovážených na dřevěných obalech provádí ÚKZÚZ mimo jiné v souladu s rozhodnutími Evropské komise, která mají za cíl snížit rizika zavlečení a šíření některých druhů dřevokazných škůdců na území EU. Vedle kontrolních a monitorovacích aktivit při zjišťování možného výskytu hádátka borovicového *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) Nicke et al. (kontroly dřevěných obalů a případně řeziva pocházejících z rizikových zemí) se ÚKZÚZ zaměřuje také na zásilky původem z Čínské lidové republiky. Jedná se o zásilky vytypovaných komodit (žula a další kámen včetně výrobků z nich) dovážených do ČR. Ve spolupráci s Celní správou ČR jsou prováděny namátkové kontroly dřevěných obalů v uvedených zásilkách, jejichž cílem je eliminovat případné zavlečení škodlivých organismů (zejména rodu *Anoplophora* spp.) na území ČR a monitorovat kvalitu dřevěných obalů dovážených do EU.

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Odbor dovozu a vývozu
Ing. Petr Harašta, Ph.D.



Padělané palety



Padělaná značka IPPC



Správné provedení značky IPPC